

Sabbatten er til for menneskets skyld

af Nana Hauge

Der skal nok være nogle der igen i år skal finde på at brokke sig over de mange helligdage, vi har fordelt henover foråret. Hvert år skal nogle dumsmarte politikere kloge sig over, hvor utidssvarende og uhensigtsmæssigt det er, at så mange holder fri på samme tid og dermed bremser den økonomiske vækst.

Men det vidner om en begrædelig historieløshed, når helligdagslovgivningen kritiseres under påskud af, at helligdagene er en hindring for økonomisk vækst. For alt tyder på, at kristendommen med de forkætrede helligdage er lige præcis det modsatte.

Sådan ser det i hvertfald ud, hvis vi ser på den økonomiske udvikling i Europa, for den gunstige økonomiske udvikling udspringer netop af kristendommen.

Max Webers hypotese om den protestantiske arbejdsetik har længe været kendt; men nu peger tre forskere fra KU på, at denne arbejdsetik slet ikke har sin oprindelse i protestantismen, men derimod i en af de store munkebevægelser, nemlig Cistercienserordenen. Noget som Weber i øvrigt selv var inde på. (Jf. Jeanet Sinding Bentzen, Flid og nøjsomhed betaler sig, videnskab.dk, 30. januar 2013)

Cistercienserordenen blev stiftet af Bernhard af Clairvaux, som udskilte den fra Benediktinerordenen, hvis motto vi jo kender som Bed og Arbejd. Cistercienserordenen stod for en skærpelse af dette motto. De lagde derfor grunden til en kultur, hvor flid og nøjsomhed var kodeordet.

Forskernes tese er denne: For at skaffe sig så megen tid til bøn som muligt, sørgede cistercienserne for at arbejde så effektivt som muligt. Deraf arbejdsomheden og en kultur, hvor flid var i højsædet. En kultur som smittede af også blandt det omgivende samfund i de områder, hvor cistercienserne befandt sig, og som i sidste ende resulterede i en større produktion per individ i de pågældende områder og dermed større velstand.

Cisterciensernes indflydelse, hævder forskerne, er så håndgribelig, at man i dag simpelthen kan se, at de steder hvor der var flest cistercienserklostre i Europa - kan der den dag i dag måles mest velstand.

Det ser derfor ud til, at en sund økonomi netop er en følgevirkning af en kristen kultur. På trods af helligdage. Eller måske netop på grund af helligdage?

Lur mig da også, om der i hetsen mod de kristne helligdage i virkeligheden ikke er en anden dagsorden, end den at skabe bedst grobund for mest mulig vækst. Nemlig den evindelige kamp mod at kristendommen - og de aftryk den har sat på dansk og europæisk kultur - skal have et tydeligt udtryk i Danmark. Kampen mod, at kristendommen skal have særstatus her.

Og hvad er kernen i denne kamp? Det er spørgsmålet om, hvem vi skylder tilværelsen. Skylder vi os selv tilværelsen, eller skylder vi Vorherre livet? Helligdagslovgivningen som vi har den nu, holder os fast på det sidste. Den holder os fast på, at vi ikke har skabt os selv, at vi ikke skylder os selv tilværelsen. Og at et menneske derfor altid er noget mere end den værdi, det genererer, fordi mennesket er Guds skabning.

Vi skylder da Gud, og ikke os selv, vores tilværelse. Og hviledagen er der for at minde os om dette. For: ”et menneskes liv afhænger ikke af, hvad det ejer, selv om det har overflod” (Luk. 12.15)

Det betyder ikke, at kristendommen har et problem med arbejdsomhed og penge. Det bliver kun et problem, hvis penge og økonomisk vækst er de eneste parametre for tilværelsen. Hvis det eneste, et menneskes liv skal vurderes på, er det han eller hun ejer eller bidrager med økonomisk. Helligdagslovgivningen er med til at holde os fast på dette.

Jesus siger, at sabbatten er til for menneskets skyld og ikke omvendt. Det sagde han, fordi nogle fromme farisæere brokkede sig over, at hans sultne disciple samlede korn på sabbatten, og det var ikke tilladt ifølge jødisk lov.

Når vi hører de ord, er vi derfor vant til at tænke, at de er et angreb på tanken om, at hellige love skal regulere samfundet. Det er de også, men samtidig siger de noget andet vigtigt, som vi skal huske: nemlig at sabbatten er til for menneskets skyld.

Vi skal holde særlige dage hellige for at minde os selv og hinanden om, at mennesket er mere end det stykke arbejde det udfører. Der er andet og mere end arbejde og velstand og fyldte lader. Vi er andet end vores bidrag til konkurrencestaten. Det er mere nødvendigt end nogensinde at påpege.

Kristendommen er derfor på en gang et værn mod den fanatisme, der siger, at alt i samfundet skal reguleres af hellige love – og et værn mod den fanatisme, der siger, at alt i samfundet skal måles på, om det resulterer i vækst.

Helligdagene er altså ingen hindring for vækst. Nej, helligdagene er til for menneskets skyld. Og måske er de endda forudsætningen for økonomisk vækst. De er der ikke for kristendommens skyld. Den kristne menigheds liv er ikke afhængigt af helligdagslovgivningen. En kristen menighed kan sagtens fungere med en liberal lukkelov, sådan som det er tilfældet i USA.

Enhver ved, at kristendommen lever og har det godt som modkultur. Som sådan opstod den i ly af de romerske katakomber, og sådan vokser den stadig. I Kina er der nu over 5 millioner kristne, selvom kristendommen kun lige er tålt.

En helligdagslovgivning og en lukkelov, der tilgodeser de kristne helligdage, er bestemt at foretrække, men menighedslivet kan godt klare sig uden.

En levende kristendom og økonomisk vækst er ikke modsætninger. Og helligdagslovgivning er ikke en hindring for økonomisk vækst. Tværtimod.